

bredt Fundament, vilde man her bruge de samme Fremgangsmaader, som gennem Erfaring har vist sig gode i det offentlige Livs Tjeneste, hvor man søger at gøre saa mange som muligt bekendt med Forholdet, hvor man benytter de Midler, som man i vore Dage har til at komme i Rapport til Offentligheden, og hvor man henvender sig til Offentligheden, om man vil: agitatorisk. Forkyndelsen indenfor Kirken er i sig selv agitatorisk, maa være det — hvorfor saa være saa sky for enhver Antydning af det, man almindelig forstaaer ved Agitation, naar det drejer sig om at faa Listerne til Menighedsraadsvalget udfyldt og saa mange som muligt til at deltage i Valget?

Jeg kan forstaa, at man — saaledes opfattede jeg den sidste Ordførers Udtalelser — fra visse Sider i vort Folk ønsker en saadan Udvikling, men jeg kan ikke rigtig forstaa, at Partiet Venstre vil være med i dette. Jeg kan ikke rigtig forstaa, at den højtærede Minister vil lægge Navn til dette, thi allerede i 1900 udtalte Ministeren, at en af Hensigterne med Menighedsraadene, det, der først skulde ske, var at gøre Sogmenighedens Medlemmer mere interesserede i den kirkelige Tilstand, end de i Virkeligheden er nu, maa det saa, at de tager sig mere af Kirkens Sager end hidtil og faar mere Samfølelse med hinanden. Det var altsaa Hensigten for den højtærede Minister. Men denne Hensigt er jo ikke blevet naaet. Efter 22 Aars Forløb er Menighedsraadene, som det ærede 9de Medlem for 2den Kreds (Dahl), tror jeg det var, udtrykte sig i Gaar, blevet en Fiasko. Deltagelsen i disse Valg har været saa ringe, at man ikke kan sige, at det, som Ministeren ved Aarhundredets Begyndelse nævnte som en Hensigt, er naaet. Hvorfor da ikke bruge andre Veje og andre Metoder, naar man har erfaret, at de Veje, man hidtil har fulgt, ikke førte til det Maal, man stræbte efter? I den Skrivelse, som den højtærede Minister sendte til det kirkelige Udvalg, udtales det udtrykkeligt, at en af de Forandringer, der skulde indføres, var at gøre Adgangen til at stemme lettere. Nu foreslaas der indført den Forandring — som gælder for de fast boende, det vil sige for en Del af Ejendomsbesidderne, men kun i ringe Grad for Arbejderne og Funktionærerne —, at man, naar man en Gang er optaget paa Valglisten, bliver staaende der. Det er et Skridt fremad, men et lille Skridt, et meget lille Skridt og ikke Udtryk for nogen virkelig Villie paa dette Omraade. Det er ikke underligt, at dette Krav er rejst saa stærkt nu, og det er ikke underligt, at mange faar det Indtryk,

at der bag Ængstelsen for at vise Tillid ligger en Mistillid til Vælgerne. Man tør ikke lukke Porten op paa vid Gab, man tør ikke indbyde alle og enhver til frit at komme, men man tør heller ikke gaa mod den almindelige Valgrets Doktrin; den er saa stærk, at man ikke tør gaa imod den. Hvad gør man saa? Man opretholder den almindelige Valgret, og saa tilføjer man en Kautel. Man nikker Tyren, man binder et Reb fra dens Ring ned omkring Forbenet og siger saa: vær saa god, nu kan du springe saa frit, du vil, gaa og løbe saa hurtigt, du har Lyst til. Men den har dette Baand paa sig, og det viser sig i Praksis at være en stor Hindring. Det er den Maade, man indretter sig paa.

Er det nu et holdbart Standpunkt? Ja, det tør jeg ikke sige noget afgørende om. Hvis Udviklingen i Fremtiden til Trods for de nye Opgaver, der er tillagt Menighedsraadene, fortsætter i det hidtil fulgte Spor, at Menighedsraadene af det store Flertal af Folkekirkens Medlemmer betragtes som en lige gyldig Institution, som Offentligheden sjælden beskæftiger sig med, som kun ganske faa stemmer til, og som derfor heller ikke mange tillægger nogen Betydning, selv om de bliver spurgt, fordi man ved, at de kun er Udtryk for en saa lille Del af Befolkningen — hvis det bliver ved at være den Vej, Udviklingen vil følge, ja, da vil vel ogsaa den begrænsede Valgret og denne Kautel blive opretholdt. Hvis derimod de nye Opgaver, som tillægges Menighedsraadet — økonomiske Forhold, Bispevalg, Bestyrelsen af Kirker og Kirkegaarde o. s. v. —, kalder Liv i disse Raad, samler forøget Interesse om dem, lader Antallet af dem, der stemmer, vokse og faar flere til at melde sig, saa er jeg saa sikker paa, som jeg staaer her, at saa vil den Skranke, man nu søger at opretholde, falde, som alle andre Skranke er faldet og vil falde, hvor de ikke hidtil er faldet, for dette almindelige og ligefremme Krav fra Vælgerne Side: lad os dog blive stillet lige, vi er hinandens Brødre, og der er ingen, som har Ret til at sætte sig op over og stille Krav til den anden. Dette vil da blive Følgen, og den højtærede Minister vil, maaske om ikke mange Aar, faa Lejlighed til at se, at hans egne Meningsfæller og Vælgere rundt om i Landet vil rejse et almindeligt Krav om at blive fri for disse Indskrænkninger. Saa bliver vi fri for dem en skønne Dag, og saa vil de, der nu stemmer imod, staa op og rose sig af, at de har skaffet Indskrænkningerne bort.

Dette er den almindelige Udvikling paa den Slags Omraader, saaledes er det